

Palkkatietämys Suomessa

Työsuojelurahaston Tutkimus tutuksi -tapaaminen
16.11.2012

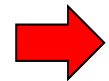
Anu Hakonen & Johanna Maaniemi

Aalto-yliopisto

Tuotantotalouden laitos

Tausta

- Nykyaikaisten palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmien tavoitteena on kannustavuus ja oikeudenmukaisuus

Tieto palkkauksesta on tärkeää

Hankkeen tausta

Taustalla Yhdysvaltalainen tutkimus*), jonka mukaan palkkatietämys vaikuttaa merkittävästi palkkatyytyväisyyteen, sitoutumiseen ja työssä suoriutumiseen.

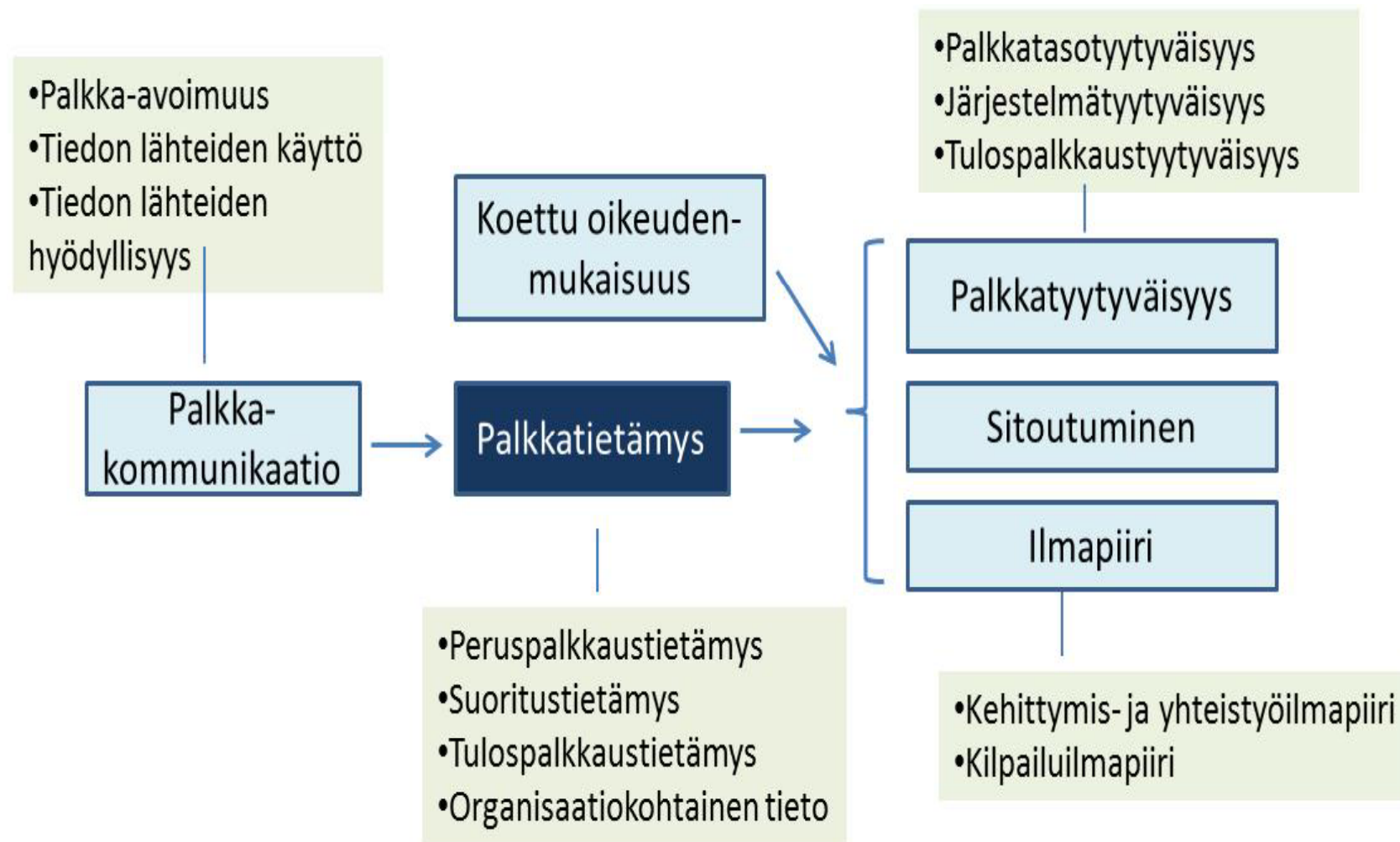
Mitä palkkatietämys on?

Palkkatietämyksellä tarkoitetaan sitä, että yksilö tuntee oman palkkansa määräytymisperusteet ja palkkaprosessin sekä ymmärtää, miten oma suoritus vaikuttaa palkkaukseen.

Tutkimuksen aineisto

- 20 organisaatiota eri työelämän sektoreilta, joista
 - 31 erilaista palkkausjärjestelmää
 - 15 tulospalkkausjärjestelmää
- Yli 5200 vastaajaa sähköisessä kyselyssä
- Taustatietoa organisaatioista, niiden palkkausjärjestelmistä ja palkkaukseen liittyvistä käytännöistä saatiin organisaatioiden palkkausasioista vastaavilta henkilöiltä

Tutkimusmalli

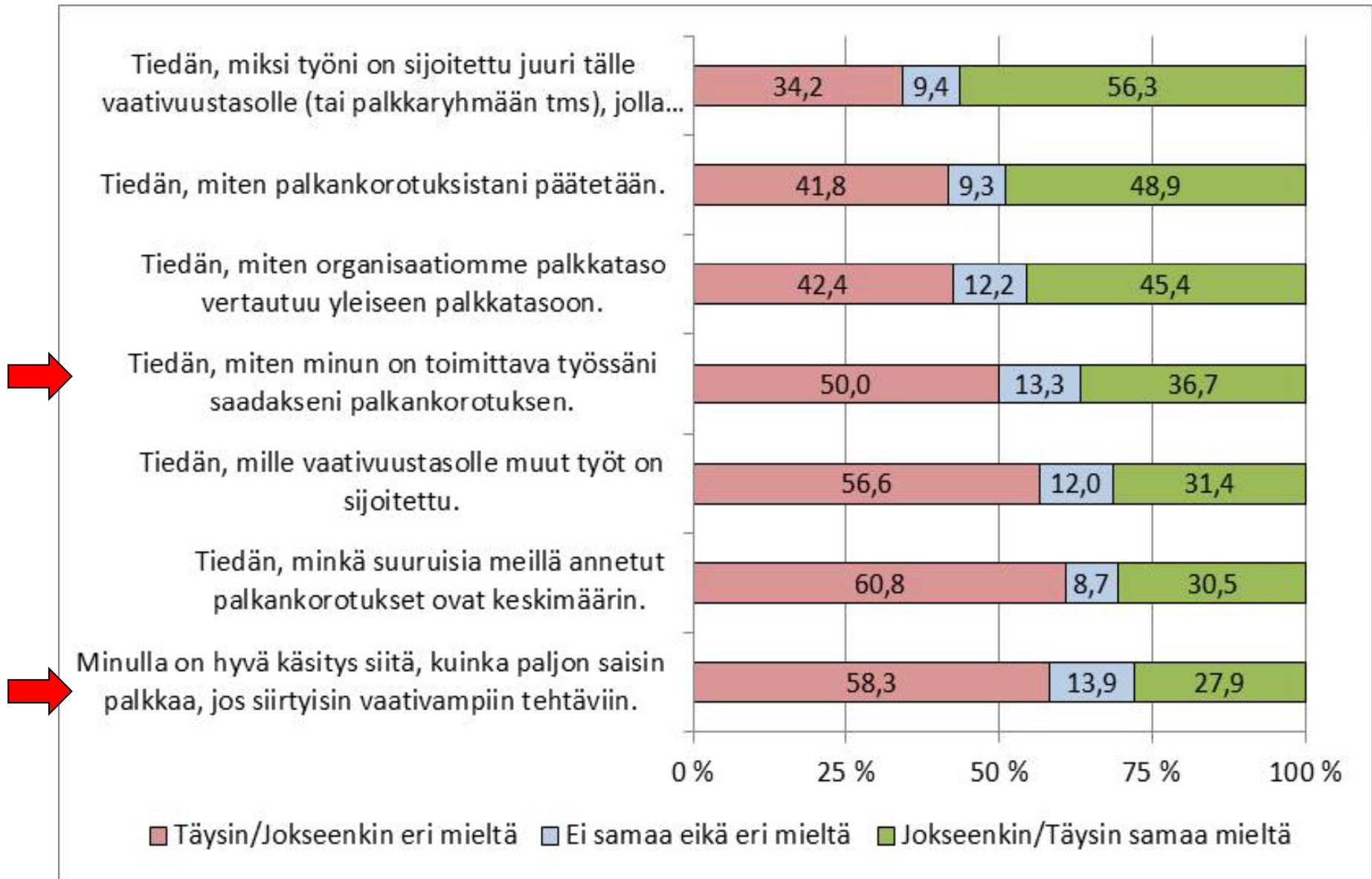

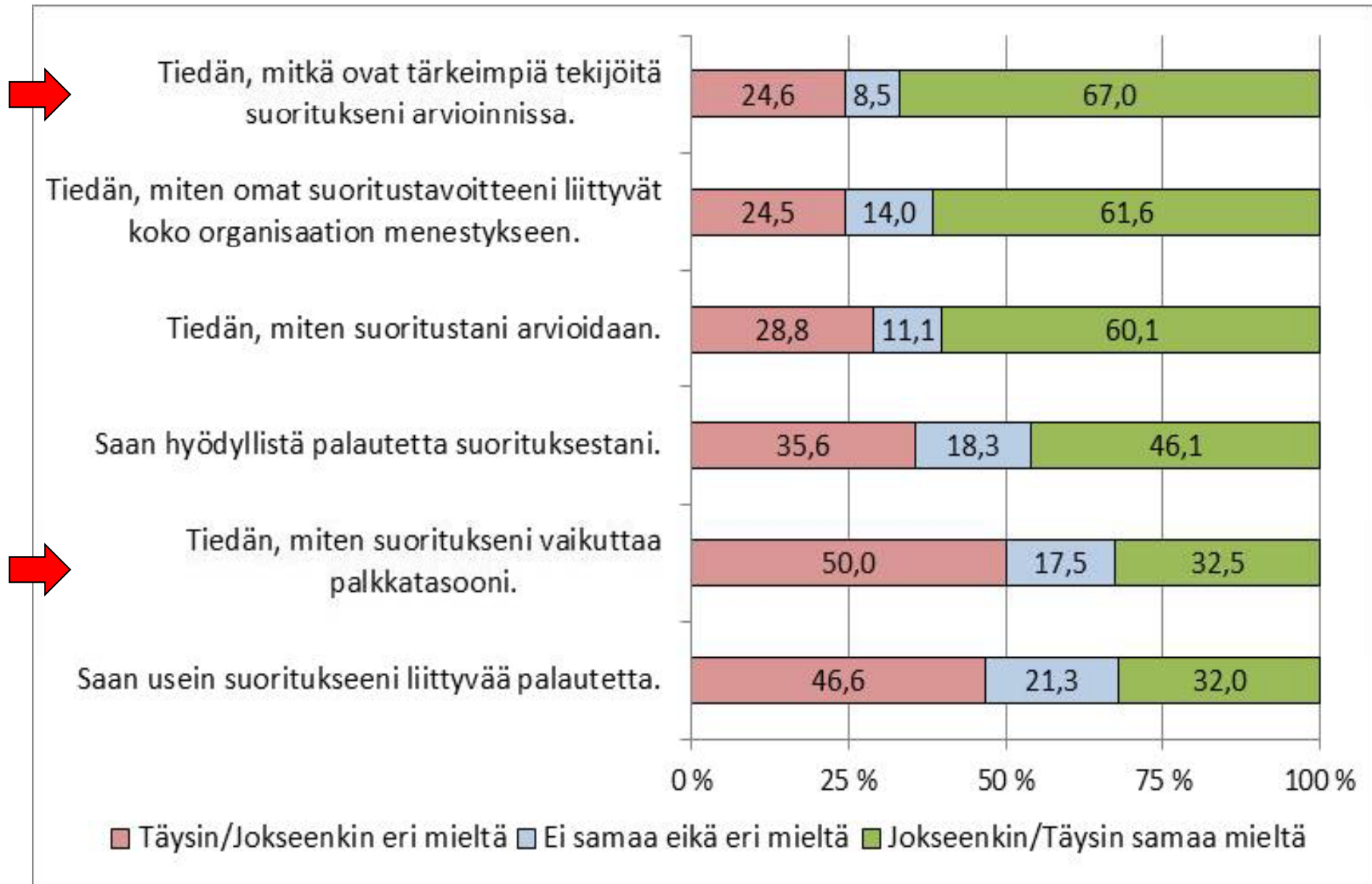
Aalto University
School of Science

Palkkatietämyksen tila

Peruspalkkaustietämys

Suoritustietämys

Aalto University
School of Science

Palkkakommunikaatio

Tiedonlähteet – käytön useus ja hyödyllisyys

- Usein tiedonlähteenä käytetään
 - työtovereita
 - kehityskeskusteluita
- Tiedonlähteiden hyödyllisyys:
 - Esimies koetaan hyödyllisimpänä
 - Intranet ja koulutus- ja tiedotustilaisuudet hyödyttömimpinä

Koettu palkkaviestinnän avoimuus

- **Vastaajat arvioivat palkka-avoimuuden matalalle tasolle**
- Noin viidennes vastaajista oli samaa mieltä seuraavista:
 - Organisaatiossani on pidetty hyvää huolta siitä, että henkilöstö tuntee palkitsemisasiat
 - Organisaatio tarjoaa henkilöstölle kirjallista informaatiota siitä, miten palkkatasot on määritetty
 - Esimieheni on selittänyt minulle, kuinka palkat eri töistä määräytyvät

Aalto University
School of Science

Mitkä tekijät vaikuttavat palkkatietämykseen

Mikä vaikuttaa palkkatietämykseen

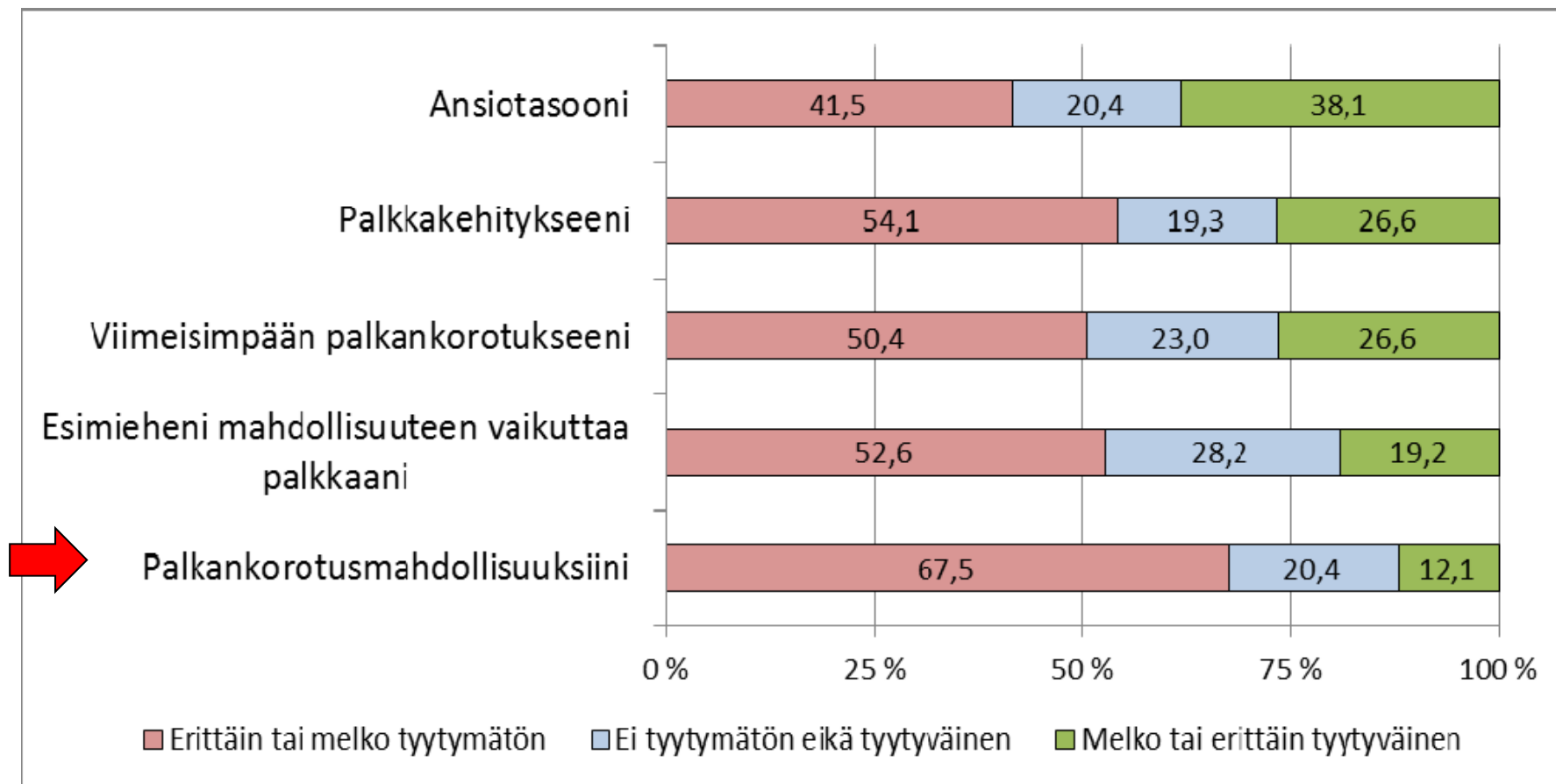
	Peruspalkkaus-tietämys	Suoritus-tietämys
Järjestelmän ikä		☹☹
Palkka-avoimuus	☺☺☺	☺☺☺
Esimies tiedon lähteenä		☺☺
Työtoverit tiedon lähteenä		☹☹
Koulutus ja tiedotus-tilaisuudet tiedon lähteenä	☺	
Kehityskeskustelut tiedon lähteenä		☺
Palvelusaika	☺	
Sukupuoli	Miehet tuntevat paremmin	

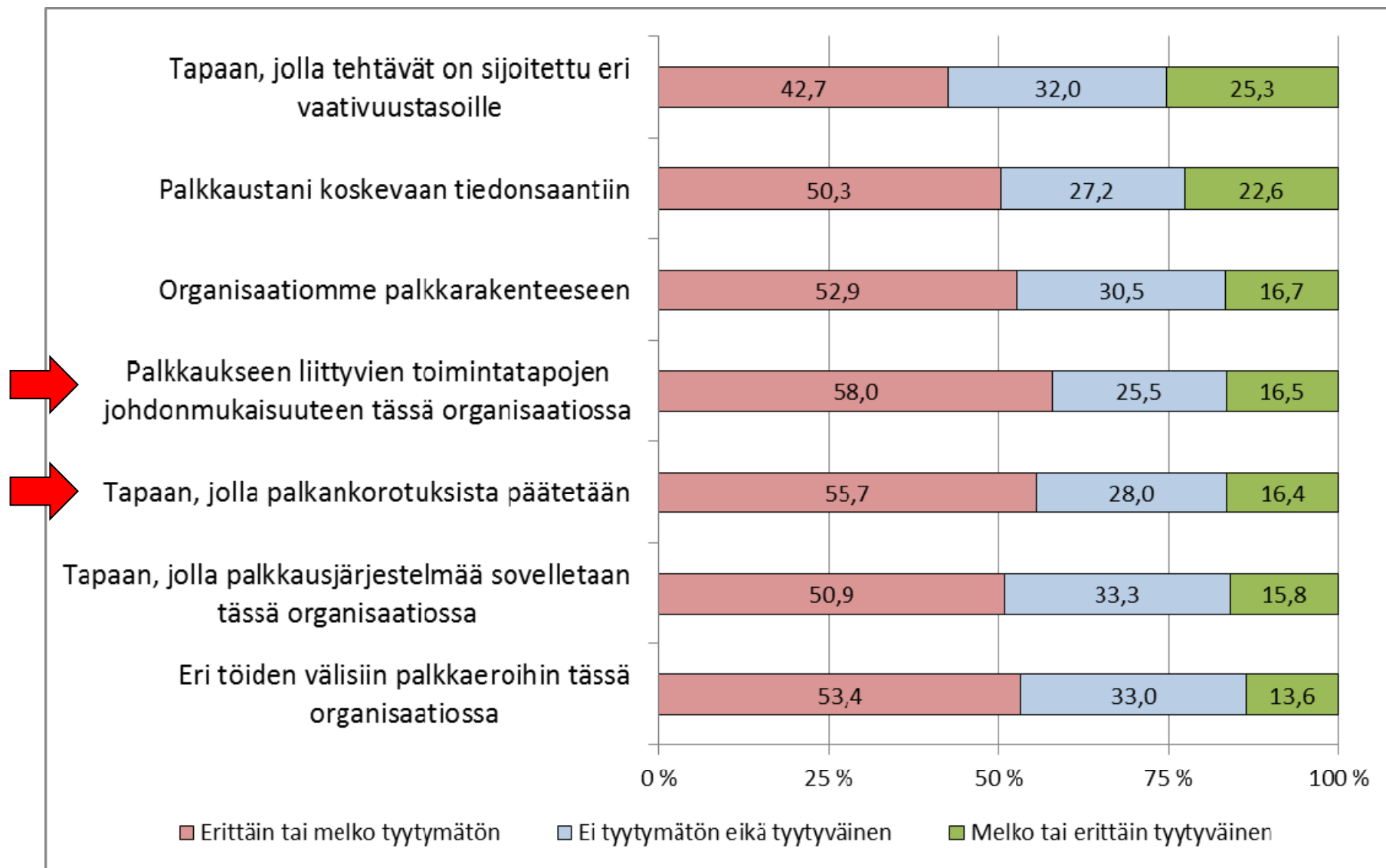
Aalto University
School of Science

Palkkatyytyväisyyden tila

Palkkatasotyytyväisyys

Järjestelmätyytyväisyys

Aalto University
School of Science

Palkkatietämyksen vaikutuksia

Palkkatietämys ja palkkatyytyväisyys

	Palkkataso- tyytyväisyys	Järjestelmä- tyytyväisyys
Peruspalkkaus- tietämys	 Eryteisesti: yksityisellä sektorilla, ylemmillä, kun suuri heko tai kun korkea ansiotaso	 Eryteisesti: yksityisellä sektorilla, toimihlöillä ja ylemmillä, kun keskisuuri tai suuri heko tai kun korkea ansiotaso
Suoritustietämys	 Eryteisesti: yksityisellä sektorilla, ylemmillä tai koko hlöstö, kun suuri heko, kaikilla ansiotasoilla	 Eryteisesti: kaikilla sektoreilla, th, yth tai koko hlöstö, kun pieni tai suuri heko, keskisuuri tai suuri ansiotaso
Palkka-avoimuus		
Koettu oikeudenmukaisuus		

Palkkatietämys, sitoutuminen ja ilmapiiri

- **Sitoutumista edistää** suoritustietämys ja järjestelmän koettu soveltamisen oikeudenmukaisuus.
- **Kehittymis- ja yhteistyöilmapiiriä edistää** suoritustietämys, palkka-avoimuus ja oikeudenmukaiseksi koettu järjestelmän soveltaminen.

Aalto University
School of Science

Yhteenveto

Palkkatietämyksen tila

- Palkkatietämyksessä on paljon parantamisen varaa, erityisesti kannustavien elementtien kohdalla.
 - Palkan perusteet tiedetään kohtuullisesti, mutta sitä ei tiedetä, miten omaan palkkaan voi vaikuttaa
 - Kohderyhmien välillä on tietämyksessä eroa
- Esimies on tärkeässä roolissa tiedonlähteenä
- Palkka-avoimuus parantaa palkkatietämystä

Palkkatietämyksen vaikutuksia

- Palkkatietämys on tärkeä palkkatyytyväisyyttä lisäävä tekijä
- Palkka-avoimuus ja oikeudenmukaiset menettelytavat vaikuttavat myös suoraan palkkatyytyväisyyteen
- Palkkatietämys lisää myös sitoutumista ja edistää kehittymis- ja yhteistyöilmapiiriä

Kiitos!